

УДК 378.04:338.48

DOI <https://doi.org/10.32999/ksu2413-1865/2026-113-8>

ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПОЗАКЛАСНОЇ РОБОТИ У СИСТЕМІ ПОСЛІДОВНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Дишко Олеся Леонідівна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії фізичного виховання та рекреації
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Dyshko.Olesia@vnu.edu.ua
orcid.org/0000-0002-1310-6950

Белікова Наталія Олександрівна,
доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри теорії фізичного виховання та рекреації
Волинський національний університет імені Лесі Українки
belikova.natalia@vnu.edu.ua
orcid.org/0000-0003-2789-7586

Косинський Едуард Олександрович,
викладач кафедри теорії та методики фізичної культури
КЗВО «Луцький педагогічний інститут»
ekosynsjkyj@lpc.ukr.education
orcid.org/0000-0002-4297-4087

Метою дослідження є визначення рівня та особливостей сформованості готовності майбутніх учителів фізичної культури до організації позакласної роботи в системі послідовної педагогічної освіти, а також виявлення динаміки змін її основних компонентів залежно від освітнього рівня здобувачів (фаховий молодший бакалавр – бакалавр – магістр).

Методи. У дослідженні використано метод анкетування з авторським інструментарієм, спрямованим на оцінювання мотиваційно-ціннісного, когнітивного, операційно-діяльнісного та рефлексивно-оцінювального компонентів готовності. Опитування проведено серед здобувачів спеціальності «Середня освіта (Фізична культура)» різних освітніх рівнів: фаховий молодший бакалавр (n=27), бакалавр (n=46), магістр (n=16). Оцінювання здійснювалося за п'ятибальною шкалою, результати оброблено методами описової статистики.

Результати. Аналіз результатів засвідчив нерівномірність сформованості компонентів готовності на різних освітніх рівнях. За мотиваційно-ціннісним компонентом найвищі показники виявлено у здобувачів освіти фахового молодшого бакалавра: частка позитивних відповідей (4–5 балів) становила 70,37%, тоді як у студентів бакалаврату – 58,70%, а у магістрів – 43,75%. Когнітивний компонент демонструє чітку позитивну динаміку: частка високих оцінок (4–5 балів) зросла від 40,74% у фахових молодших бакалаврів до 50,01% у бакалаврів і 75,00% у магістрів. Операційно-діяльнісний компонент виявився найменш сформованим: у фахових молодших бакалаврів 74,07% відповідей припадає на рівень 1–3 бали, у бакалаврів становить 60,87%, тоді як у магістрів частка високих оцінок зросла до 75,00%. За рефлексивно-оцінювальним компонентом також зафіксовано зростання показників від 44,44% позитивних відповідей у фахових молодших бакалаврів до 54,35% у бакалаврів і 81,25% у магістрів, що свідчить про посилення здатності до професійного самоаналізу на завершальному етапі підготовки.

Висновки. Дослідження підтвердило, що система послідовної педагогічної освіти забезпечує нарощування теоретичної обізнаності та професійної рефлексії майбутніх учителів фізичної культури, однак потребує посилення практико-орієнтованої складової підготовки. Практична цінність результатів полягає у можливості їх використання для корекції освітніх програм, удосконалення змісту педагогічної практики та цілеспрямованого формування готовності до організації позакласної роботи на всіх освітніх рівнях.

Ключові слова: професійна підготовка, позакласна діяльність, майбутні вчителі фізичної культури, послідовна освіта, освітні рівні.

READINESS OF FUTURE PHYSICAL EDUCATION TEACHERS TO ORGANIZE EXTRACURRICULAR ACTIVITIES WITHIN THE SYSTEM OF SEQUENTIAL PEDAGOGICAL EDUCATION

Dyshko Olesia Leonidivna,
Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Theory of Physical Education and Recreation
Lesya Ukrainka Volyn National University
Dyshko.Olesia@vnu.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0002-1310-6950>

Bielikova Nataliia Oleksandrivna,
Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Head of the Department of Theory of Physical Education and Recreation
Lesya Ukrainka Volyn National University
belikova.natalia@vnu.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0003-2789-7586>

Kosynskyi Eduard Oleksandrovych,
Teacher of the the Department of Theory and Methods of Physical Education
Municipal Higher Educational Institution "Lutsk Pedagogical Institute"
ekosynsjkyj@ipc.ukr.education
<http://orcid.org/0000-0002-4297-4087>

The **purpose** of the study is to determine the level and specific features of the readiness of future physical education teachers to organize extracurricular activities within the system of consecutive pedagogical education, as well as to identify the dynamics of changes in its main components depending on the educational level of students.

Methods. The study employed a questionnaire-based survey using an author-developed instrument aimed at assessing the motivational-value, cognitive, operational-activity, and reflective-evaluative components of readiness. The survey was conducted among students majoring in Secondary Education (Physical Education) at different educational levels: professional junior bachelor (n=27), bachelor (n=46), and master (n=16). Responses were assessed using a five-point scale, and the data were processed using descriptive statistical methods.

Results. The analysis revealed an uneven formation of readiness components across educational levels. Regarding the motivational-value component, the highest indicators were observed among professional junior bachelor students, with the proportion of positive responses (scores 4–5) reaching 70.37%, compared to 58.70% among bachelor students and 43.75% among master's students. The cognitive component demonstrated a clear positive trend: the share of high ratings (4–5 points) increased from 40.74% among professional junior bachelors to 50.01% among bachelors and 75.00% among master's students. The operational-activity component appeared to be the least developed: 74.07% of responses from professional junior bachelors and 60.87% from bachelor students were concentrated at levels 1–3, whereas among master's students the proportion of high ratings rose to 75.00%. A similar upward trend was observed for the reflective-evaluative component, with positive responses increasing from 44.44% among professional junior bachelors to 54.35% among bachelors and 81.25% among master's students, indicating an enhanced capacity for professional self-analysis at the final stage of training.

Conclusions. The study confirmed that the system of consecutive pedagogical education contributes to the accumulation of theoretical knowledge and the development of professional reflection among future physical education teachers; however, it requires strengthening the practice-oriented component of training. The practical significance of the results lies in their potential application for adjusting educational programs, improving the content of pedagogical practice, and purposefully developing readiness for organizing extracurricular activities at all educational levels.

Keywords: *professional training, extracurricular activities, future physical education teachers, consecutive education, pedagogical competence, educational levels.*

Вступ. Позакласна робота з фізичної культури є важливою складовою освітнього процесу, оскільки саме вона створює додаткові можливості для підвищення рухової активності учнів, формування стійкої мотивації до занять

фізичними вправами та організації змістовного дозвілля в умовах сучасної школи. На тлі зростання гіподинамії, зниження інтересу дітей і підлітків до традиційних форм рухової діяльності та посилення конкуренції з боку цифрових

розваг значення якісно організованої позакласної діяльності з фізичної культури істотно зростає. Ефективність такої роботи значною мірою залежить від рівня професійної готовності вчителя, його здатності ініціювати, планувати й реалізовувати різноманітні фізкультурно-оздоровчі та спортивно-масові заходи поза межами уроку.

Водночас практика підготовки майбутніх учителів фізичної культури свідчить про наявність низки суперечностей між суспільним запитом на активну позакласну роботу в закладах освіти та реальними можливостями випускників педагогічних спеціальностей щодо її організації. Значна частина здобувачів освіти володіє достатніми теоретичними знаннями, проте відчуває труднощі під час практичного планування та проведення позакласних заходів, що зумовлює фрагментарність і епізодичність такої діяльності в шкільній практиці. У цьому контексті особливої актуальності набуває аналіз готовності майбутніх учителів фізичної культури до організації позакласної роботи саме в системі послідовної педагогічної освіти, яка передбачає поетапне формування професійних компетентностей від рівня фахового молодшого бакалавра до магістра.

Теоретичне обґрунтування проблеми. Проблема готовності майбутніх учителів фізичної культури до організації позакласної роботи набуває особливої актуальності в умовах модернізації системи освіти та посилення вимог до професійної діяльності педагога. Сучасна школа очікує від учителя фізичної культури не лише якісного проведення уроків, а й уміння організовувати та забезпечувати різноманітні форми позакласної рухової активності, спрямовані на зміцнення здоров'я, сприяння розвитку стійкого інтересу учнів до рухової діяльності та раціональної організації їхнього вільного часу. У цьому контексті позакласна робота розглядається як важливе продовження освітнього процесу, що доповнює урок і створює умови для індивідуалізації та варіативності фізичного виховання (Саранча, 2024).

У науково-педагогічних дослідженнях готовність учителя до професійної діяльності трактується як інтегративна якість особистості, що визначає рівень освіченості здобувача вищої освіти (психологічну, науково-теоретичну, практичну, психофізичну й фізичну готовність), що сприяють його ефективній фізкультурно-оздоровчій і спортивно-масовій роботі з дітьми дошкільного, шкільного віку та учнями в загальноосвітніх установах, освітніх закладах загальної середньої та професійної освіти (Іваненко, 2023). З позицій компетентнісного підходу готовність до організації позакласної роботи передбачає не лише обізнаність із формами й методами такої діяльності, а й внутрішню налаштованість педагога на роботу з учнями поза межами уроку,

уміння адаптувати зміст і засоби фізичного виховання до реальних умов закладу освіти та потреб школярів (Чалій, 2020).

Теоретичний аналіз засвідчує, що система послідовної педагогічної освіти, яку доцільно розглядати як цілісно організований поетапний освітній процес, що охоплює підготовку здобувачів на рівнях фахового молодшого бакалавра, бакалавра та магістра і забезпечує наступність, узгодженість та інтеграцію змісту професійної підготовки (Дишко, 2025), створює різні можливості для формування зазначеної готовності. На початкових етапах професійної підготовки переважає формування мотиваційно-ціннісних орієнтацій і загальних уявлень про позакласну діяльність, тоді як на наступних рівнях акцент зміщується на поглиблення теоретичних знань, розвиток практичних умінь і здатності до критичного осмислення власного педагогічного досвіду. Водночас наукові джерела (Гращенкова, 2023) вказують на наявність розриву між теоретичною підготовкою студентів і їх реальною готовністю до організації позакласної роботи, що зумовлює необхідність цілеспрямованого вивчення цього питання.

Особливе значення в теоретичному обґрунтуванні проблеми має структурний підхід до аналізу готовності, який дозволяє виокремити мотиваційно-ціннісний, когнітивний, операційно-діяльнісний та рефлексивно-оцінювальний компоненти. Такий підхід дає змогу комплексно оцінити підготовленість майбутніх учителів фізичної культури до позакласної роботи й простежити, як кожен із компонентів формується на різних етапах педагогічної освіти. Саме це створює теоретичні передумови для подальшого емпіричного аналізу та обґрунтування шляхів удосконалення професійної підготовки майбутніх фахівців у сфері фізичного виховання.

Метою дослідження є визначення рівня та особливостей сформованості готовності майбутніх учителів фізичної культури до організації позакласної роботи в умовах послідовної педагогічної освіти, а також виявлення динаміки змін основних компонентів цієї готовності залежно від освітнього рівня здобувачів.

Для досягнення поставленої мети у процесі дослідження передбачалося розв'язання таких науково-дослідницьких завдань: 1) проаналізувати сучасні наукові підходи до проблеми підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації позакласної діяльності в системі педагогічної освіти; 2) визначити структурні компоненти готовності майбутніх учителів фізичної культури до організації позакласної роботи та обґрунтувати їх змістові характеристики; 3) дослідити рівень сформованості мотиваційно-ціннісного, когнітивного, операційно-діялісного та рефлексивно-оцінювального компонентів готовності у здобувачів різних освітніх рівнів; 4) здійснити порівняльний аналіз

показників готовності майбутніх учителів фізичної культури на рівнях фахового молодшого бакалавра, бакалавра та магістра; 5) окреслити напрями вдосконалення професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації позакласної роботи з урахуванням принципу послідовності педагогічної освіти.

Методи дослідження. Для вивчення рівня готовності майбутніх учителів фізичної культури до організації позакласної роботи було застосовано метод анкетування. Авторська анкета була спрямована на виявлення мотиваційно-ціннісного, когнітивного, операційно-діяльнісного та рефлексивно-оцінювального компонентів готовності. Опитування проводилося серед здобувачів освіти (фаховий молодший бакалавр (n=27), бакалавр (n=46), магістр (n=16)) спеціальності «Середня освіта (Фізична культура)» старших курсів Луцького фахового педагогічного коледжу та Волинського національного університету імені Лесі Українки. Оцінювання відповідей здійснювалося за п'ятибальною шкалою (1 – повністю не згоден(на); 2 – скоріше не згоден(на); 3 – важко відповісти / частково згоден(на); 4 – скоріше згоден(на); 5 – повністю згоден(на)), що дало змогу кількісно визначити ступінь згоди респондентів із запропонованими твердженнями. Отримані результати були систематизовані та проаналізовані з використанням методів описової статистики, що дозволило визначити рівні сформованості готовності майбутніх учителів фізичної культури до організації позакласної діяльності.

Результати та дискусії. Готовність майбутніх учителів фізичної культури до організації позакласної роботи в умовах послідовної педагогічної освіти ми розуміємо як інтегральну професійну характеристику особистості, що відображає рівень сформованості мотиваційно-ціннісних орієнтацій, системи спеціальних знань, практичних умінь і навичок, а також здатності до професійної рефлексії та саморозвитку, необхідних для планування, організації й реалізації позакласної фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової діяльності учнів на різних етапах професійної підготовки.

З метою вивчення готовності майбутніх учителів фізичної культури до організації позакласної роботи в умовах послідовної педагогічної освіти у структурі їх професійної компетентності було виокремлено чотири взаємопов'язані компоненти: 1. Мотиваційно-ціннісний компонент характеризує ставлення здобувачів освіти до позакласної діяльності, усвідомлення її ролі у професійній діяльності вчителя фізичної культури та наявність внутрішніх мотивів до активної участі в організації такої роботи. 2. Когнітивний компонент відображає рівень теоретичної підготовленості студентів, зокрема знання щодо змісту, форм, методів і нормативно-організаційних засад позакласної роботи з фізичної культури.

3. Операційно-діяльнісний компонент визначає сформованість практичних умінь і навичок планування, проведення та оцінювання позакласних фізкультурно-оздоровчих і спортивних заходів у закладах освіти. 4. Рефлексивно-оцінювальний компонент пов'язаний зі здатністю майбутніх учителів до самоаналізу власної діяльності, критичного осмислення отриманого досвіду та корекції професійних дій у процесі організації позакласної роботи.

Отримані результати анкетування дають змогу детально охарактеризувати особливості сформованості готовності студентів до організації позакласної роботи з фізичної культури за основними компонентами та виявити відмінності, зумовлені освітнім рівнем.

За мотиваційно-ціннісним компонентом найбільш виражені позитивні установки зафіксовано у студентів за освітньо-професійним рівнем «фаховий молодший бакалавр». У цій групі переважають відповіді «скоріше згоден(на)» та «повністю згоден(на)», які сумарно становлять 70,37%. Це свідчить про високий рівень зацікавленості в позакласній діяльності, позитивне емоційне ставлення до її організації та сприйняття як важливої складової професійної підготовки. Частка негативних відповідей є незначною (11,11%), що вказує на загалом сприятливий мотиваційний фон. У студентів-бакалаврів мотиваційно-ціннісний компонент має більш стриманий характер. Проте позитивні оцінки також домінують (58,70%), зростає частка відповідей «важко відповісти / частково згоден(на)» (23,91%). Це може свідчити про певну невизначеність у професійних орієнтирах та недостатній особистий досвід участі в позакласній роботі. Для магістрів характерне подальше зниження частки максимально позитивних відповідей. Лише 43,75% респондентів обрали варіанти 4–5 балів, водночас збільшилася частка відповідей 1–2 бали (31,25%) (табл. 1). Така картина, на нашу думку, пов'язана не зі зниженням інтересу, а з більш критичним і професійно зваженим ставленням до позакласної діяльності, що формується у магістрів.

Аналіз когнітивного компонента засвідчив поступове зростання рівня теоретичної готовності від фахового молодшого бакалавра до магістра. У першій групі значна частка відповідей зосереджена на оцінці у 3–4 бали: 29,63% респондентів обрали варіант «важко відповісти / частково згоден(на)», ще стільки ж – «скоріше згоден(на)». Це вказує на фрагментарність знань і потребу в їх систематизації. У бакалаврів спостерігається зміщення відповідей у бік позитивних оцінок: половина студентів (50,01%) обрали 4–5 балів, що свідчить про краще розуміння змісту, форм і завдань позакласної роботи. Разом із тим, збереження значної частки відповідей у 3 бали (30,43%), що вказує на необхідність подальшого

поглиблення теоретичної підготовки. Найвищі показники когнітивної готовності зафіксовано у магістрів, де 75,00% припадає на 4–5 балів, а повна відсутність оцінки «повністю не згоден(на)» свідчить про сформовану систему знань і усвідомлення організаційно-методичних засад позакласної діяльності (табл. 1).

Операційно-діяльнісний компонент виявився найбільш проблемним, особливо на початкових етапах підготовки. У фахових молодших бакалаврів майже три чверті відповідей (74,07%) зосереджені в діапазоні 1–3 бали. Це підтверджує недостатність практичного досвіду планування та реалізації позакласних заходів і обмежені можливості для застосування теоретичних знань на практиці. У бакалаврів простежується певне покращення: частка позитивних відповідей (4–5 балів) зростає до 39,13%, однак домінуючою залишається оцінка у 3 бали (34,78%). Магістри демонструють принципово іншу картину: 75,00% респондентів оцінили свою практичну готовність на рівні 4–5 балів, а негативні оцінки практично відсутні (табл. 1). Це підтверджує, що саме на освітньому рівні «магістр» відбувається реальне набуття досвіду організації та проведення позакласної роботи.

Рефлексивно-оцінювальний компонент також характеризується чіткою позитивною динамікою. У здобувачів освіти фахового молодшого бакалавру переважають оцінки у 3 бали (33,33%), а частка високого рівня становить лише 44,44% (4–5 балів), що вказує на початковий етап формування навичок самоаналізу. У бакалаврів зростає частка усвідомлених позитивних відповідей (54,35%), що свідчить про розвиток здатності оцінювати власну діяльність і результати роботи з учнями. Найвищі показники знову зафіксовано у магістрів,

де 81,25% відповідей припадає на 4–5 балів (табл. 1). Це підтверджує сформованість рефлексивних умінь і готовність до професійного самовдосконалення.

Загалом отримані дані переконливо свідчать, що система послідовної педагогічної освіти забезпечує поступовий перехід від емоційно-мотиваційної зацікавленості до усвідомленої, теоретично обґрунтованої та практично реалізованої готовності до організації позакласної роботи з фізичної культури.

Отримані результати дослідження показали нерівномірність сформованості окремих компонентів готовності на різних освітніх рівнях. Так, вищі показники мотиваційно-ціннісного компонента у здобувачів освіти фахового молодшого бакалавра свідчать про те, що початкові етапи професійної підготовки характеризуються більш вираженим інтересом до практичної роботи з учнями та позитивним ставленням до позакласної діяльності. Подібну тенденцію відзначає Åge Diseth, наголошуючи, що на ранніх етапах професійного становлення домінує ентузіазм і прагнення до безпосередньої педагогічної взаємодії, тоді як у процесі подальшого навчання зростає критичність і професійна рефлексія (Åge Diseth, 2025).

Аналіз когнітивного компонента підтвердив очікувану тенденцію його поступового зростання від рівня фахового молодшого бакалавра до магістратури. Це узгоджується з логікою послідовної педагогічної освіти, у межах якої кожен наступний рівень передбачає поглиблення теоретичних знань, розширення уявлень про організаційно-методичні засади позакласної роботи та опанування сучасних педагогічних підходів. Подібні результати представлені у працях, присвячених професійній

Таблиця 1

Розподіл відповідей студентів різних освітніх рівнів за компонентами готовності до організації позакласної роботи з фізичної культури (% , 5-бальна шкала)

Освітній рівень	1 бал	2 бали	3 бали	4 бали	5 балів
Мотиваційно-ціннісний компонент					
Фаховий молодший бакалавр (n=27)	3,70	7,41	18,52	40,74	29,63
Бакалавр (n=46)	6,52	10,87	23,91	39,13	19,57
Магістр (n=16)	12,50	18,75	25,00	31,25	12,50
Когнітивний компонент					
Фаховий молодший бакалавр (n=27)	11,11	18,52	29,63	29,63	11,11
Бакалавр (n=46)	6,52	13,04	30,43	32,61	17,40
Магістр (n=16)	0,00	6,25	18,75	37,50	37,50
Операційно-діяльнісний компонент					
Фаховий молодший бакалавр (n=27)	14,81	25,93	33,33	18,52	7,41
Бакалавр (n=46)	8,70	17,39	34,78	28,26	10,87
Магістр (n=16)	0,00	6,25	18,75	37,50	37,50
Рефлексивно-оцінювальний компонент					
Фаховий молодший бакалавр (n=27)	7,41	14,81	33,33	29,63	14,81
Бакалавр (n=46)	4,35	10,87	30,43	32,61	21,74
Магістр (n=16)	0,00	6,25	12,50	37,50	43,75

підготовці вчителів фізичної культури, де наголошується на провідній ролі когнітивного компонента (Грибан та ін., 2024; Vlasiuk, 2022).

Разом із тим отримані дані щодо операційно-діяльнісного компонента засвідчують наявність проблемної зони у підготовці майбутніх учителів фізичної культури. Навіть за умови достатнього рівня знань магістри не завжди демонструють повну впевненість у власних практичних уміннях щодо планування та проведення позакласних заходів. Цей факт узгоджується з висновками інших досліджень, у яких підкреслюється розрив між теоретичною підготовкою та практичним досвідом студентів, зумовлений обмеженими можливостями залучення до реальної позакласної діяльності під час навчання (Гращенко, 2023; Іваненко, 2023; Tveitnes et al., 2025).

Рефлексивно-оцінювальний компонент, навпаки, демонструє чітку позитивну динаміку на магістерському рівні, що свідчить про сформованість здатності до самоаналізу, критичного осмислення власної педагогічної діяльності та усвідомлення професійних труднощів. Подібні результати підтверджують положення теорії професійного розвитку педагога, згідно з якою рефлексія виступає ключовим механізмом професійного зростання на завершальних етапах підготовки (Мицкан та ін., 2022).

Таким чином, результати дослідження загалом узгоджуються з сучасними науковими підходами до розуміння професійної готовності вчителя фізичної культури, водночас конкретизуючи особливості її формування у системі послідовної педагогічної освіти. Отримані дані дозволяють стверджувати, що ефективна підготовка до організації позакласної роботи потребує не лише збільшення теоретичних знань, а й цілеспрямованого посилення практико-орієнтованої складової навчання на всіх освітніх рівнях.

Висновки. Результати дослідження засвідчили, що готовність майбутніх учителів фізичної культури до організації позакласної роботи формується нерівномірно в системі послідовної педагогічної освіти. У здобувачів освіти фахового молодшого бакалавра більш вираженим є мотиваційно-ціннісний компонент, що відображає зацікавленість і позитивне ставлення до позакласної діяльності, тоді як у студентів-бакалаврів та особливо магістрів спостерігається зростання когнітивного й рефлексивно-оцінювального компонентів. Водночас операційно-діяльнісний компонент залишається найменш сформованим на всіх освітніх рівнях, що свідчить про недостатній обсяг практичного досвіду планування та проведення позакласних заходів. Отримані результати підтверджують доцільність посилення практико-орієнтованої підготовки та системного формування досвіду організації позакласної роботи з фізичної культури у здобувачів освіти фахового молодшого бакалавра, бакалавра та магістра.

Перспективним є розроблення та експериментальна перевірка практико-орієнтованих моделей підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації позакласної роботи з урахуванням специфіки освітніх рівнів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Гращенко Ж. В., Короп М. Ю., Тарасевич О. А. Формування професійної компетентності бакалаврів спеціальності «Середня освіта» (Фізична культура) у процесі професійно-практичної підготовки. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2023. № 87. С. 120–127. <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2023.87.21>
2. Грибан Г., Шевчук Т., Ткаченко П., Скорий О., Пилипчук П., Пантус О., Осипенко В. Стан професійної готовності майбутніх учителів фізичної культури. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 15*, 2024. Вип. 4(177). С. 37–41. [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.4\(177\).07](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.4(177).07)
3. Дишко О. Л., Белікова Н. О. Стан реалізації послідовної освіти майбутніх вчителів фізичної культури у сучасних освітніх реаліях. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*. 2025. № 2(70). С. 33–38. <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2025-02-33-38>
4. Іваненко О. О. Формування готовності до професійної діяльності майбутніх учителів фізичної культури у процесі змішаного навчання : дис. ... докт. філос. за спеціальністю : 011 Освітні, педагогічні науки (01 Освіта / Педагогіка). Переяслав, 2023. 229 с.
5. Мицкан Т., Єдинак Г., Потапчук С. Акмеологічна компетентність бакалаврів фізичної культури. *Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини*. 2022. № 25. С. 78–88. <https://doi.org/10.32626/2309-8082.2022-25.78-88>
6. Саранча М. П., Грибан Г. П. Теоретико-методичні засади залучення учнів до позакласної роботи з фізичної культури в загальноосвітніх школах. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова*. 2024. Вип. 6 (179). С. 206–209. [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.6\(179\).38](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.6(179).38)
7. Чалій Л., Мамчур С. Структурні акценти готовності учителів фізичної культури до позакласної роботи. *Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини*. 2020. № 16. С. 96–101. <https://doi.org/10.32626/2309-8082.2020-16.96-101>
8. Åge Diseth. Reflection notes as a tool for professional development of pre-service psychology teachers. *Reflective Practice*. 2025. Vol. 26. №. 6. P. 821–831 <https://doi.org/10.1080/14623943.2025.2504139>
9. Tveitnes, M. S., Helgevd, N. & Moen, V. Bridging the gap between theory and practice? Working with digital problem-based cases to strengthen student teachers as research-literate. *Discover Education*. 2025. № 4, 228 <https://doi.org/10.1007/s44217-025-00651-y>
10. Vlasiuk R. Theoretical Training for Future Physical Education Teachers Based on Differentiated Approach. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*. 2022. № 3–4. P. 58–63. <https://doi.org/10.31891/pcs.2022.3-4.8>

REFERENCES:

1. Hrashchenkova ZH. V., Korop M. YU., Tarasevych O. A. (2023) Formuvannya profesijnoyi kompetentnosti bakalavriv spetsial'nosti "Serednya osvita" (Fizychna kul'tura) u protsesi profesijno-praktychnoyi pidhotovky [Formation of professional competence of bachelors of the specialty "Secondary education" (Physical culture) in the process of professional and practical training]. *Pedahohika formuvannya tvorchoyi osobystosti u vyshchyykh i zahal'noosvitnikh shkolakh*. 87. 120–127. <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2023.87.21>
2. Hryban, H., Shevchuk, T., Tkachenko, P., Skoryy, O., Pylypchuk, P., Pantus, O., Osypenko, V. (2024). Stan profesijnoyi hotovnosti maybutnikh uchyteliv fizychnoyi kul'tury [The state of professional readiness of future teachers of physical culture]. *Naukovyy chasopys Ukrayins'koho derzhavnoho universytetu imeni Mykhayla Drahomanova. Seriya 15*, (4(177)), 37–41. [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.4\(177\).07](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.4(177).07)
3. Dyshko, O. L., Byelikova, N. O. (2025) Stan realizatsiyi konfesiynoyi osvity maybutnikh vchyteliv fizychnoyi kul'tury v suchasnykh osvitnikh realiyakh [The state of implementation of confessional education of future physical education teachers in modern educational realities]. *Fizychno vykhovannya, sport i kul'tura zdorov'ya u suchasnomu suspil'stvi*. 2(70). 33–38. <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2025-02-33-38>
4. Ivanenko O. O. (2023) Formuvannya hotovnosti do profesijnoyi diyal'nosti maybutnikh uchyteliv fizychnoyi kul'tury u protsesi zmishanoho navchannya [Formation of readiness for professional activity of future physical education teachers in the process of blended learning]. *Dysertatsiya na здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки (01 Освіта / Pedagogika)*. Pereyaslav. 229 s.
5. Mitskan, T., Yedynak, H., Potapchuk, S. (2022) Akmeolohichna kompetentnist' bakalavriv fizychnoyi kul'tury [Acmeological competence of bachelors of physical culture]. *Visnyk Kam'yanets'-Podil's'koho natsional'noho universytetu imeni Ivana Ohiyenka. Fizychno vykhovannya, sport i zdorov'ya lyudyny*. 25. 78–88. <https://doi.org/10.32626/2309-8082.2022-25.78-88>
6. Sarancha, M. P., Hryban, H. P. (2024) Teoretyko-metodychni zavdannya zaluchennya uchniv do pozaklasnoyi roboty z fizychnoyi kul'tury v zahal'noosvitnikh shkolakh [Theoretical and methodological tasks of involving students in extracurricular work on physical culture in secondary schools]. *Naukovyy chasopys Ukrayins'koho derzhavnoho universytetu imeni Mykhayla Drahomanova*. 6(179). 206–209. [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.6\(179\).38](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.6(179).38)
7. Chaliy, L., Mamchur, S. (2020) Strukturni aktsenty hotovnosti vchyteliv fizychnoyi kul'tury do pozaklasnoyi roboty [Structural accents of physical education teachers' readiness for extracurricular work]. *Visnyk Kam'yanets'-Podil's'koho natsional'noho universytetu imeni Ivana Ohiyenka. Fizychno vykhovannya, sport i zdorov'ya lyudyny*. 16. 96–101. <https://doi.org/10.32626/2309-8082.2020-16.96-101>
8. Åge Diseth. (2025) Reflection notes as a tool for professional development of pre-service psychology teachers. *Reflective Practice*. 26. 6. 821–831. <https://doi.org/110.1080/14623943.2025.2504139>
9. Tveitnes, M. S., Helgevold, N. & Moen, V. (2025) Bridging the gap between theory and practice? Working with digital problem-based cases to strengthen student teachers as research-literate. *Discover Education*. 4, 228 <https://doi.org/10.1007/s44217-025-00651-y>
10. Vlasiuk, R. (2022) Theoretical Training for Future Physical Education Teachers Based on Differentiated Approach. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*. 3–4. 58–63. <https://doi.org/10.31891/pcs.2022.3-4.8>

